75 років

Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 222. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1968 No. 222. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 29 листопада 1968

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР ТОМАС Е. ДЮЇ критикує рішення Найвищого Суду ЗСА за те, що Суд „обороняє винного, а не невинного", коли дозволяє оскарженому не відповідати на запити, коли цими відповідями міг би він собі пошкодити. Дюї закликає змінити П'яту Поправку до Конституції, яка звучить: „жадна особа... не може бути змушена бути свідком проти себе самого в карних розправах". На думку колишнього губернатора і республіканського кандидата на президента в роках 1944 і 1948 треба скасувати П'яту Поправку до Конституції, бо без неї не будуть зменшені громадянські вольности американських громадян.

ГОМФРІ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ БУТИ провідником Демократичної Партії впродовж найближчих чотирьох років. Він має найменувати голову Демократичного Комітету, коли теперішній голова Лоренс О'Браєн здійснить свою заяву про резиґнацію та відійде від політики. Звичайно головою партії буває президент, коли партія є при владі. Опозиційна партія часто не має провідника, коли вона програє вибори. Кандидат на президента Беррі Голдвотер майже не мішався до партійної політики після програння виборів. І демократ Адлей Стівенсон не був активний в політиці в роках 1956-1960.

СЕНАТОР БРУК ВІДМОВИВСЯ зайняти пост секретаря в кабінеті Ніксона. Президент елект Ніксон конферував із сенатором республіканцем негром Едвардом В. Бруком впродовж цілої години в Ню Йорку, і після конференції сенатор Брук заявив журналістам, що вони говорили про майбутній склад кабінету. З інших джерел повідомляють, що сенатор Брук мав заявити Ніксонові, що він в Сенаті зможе з більшою користю допомагати Ніксонові, як на становищі члена кабінету. Брук був дорадником Ніксона під час виборчої кампанії в справах негритянських.

З КОЛ БЛИЗЬКИХ ДО РОКЕФЕЛЛЕРА повідомляють, що нюйоркський губернатор вирішив старатися про перевибір на теперішнє становище в 1970-му році. Також вияснюють, що нововибраний президент Ричард М. Ніксон не пропонував Нелсонові А. Рокефеллерові жадного посту в своєму уряді. Ніксон мав тільки обережно дізнатися, чи Рокефеллер не хотів би бути амбасадором до ОН. Але губернатор заявив, що радше залишиться в Олбані, стараючися про губернаторство вже четвертий раз. Ніксон розмовляв з молодшим братом губернатора Дейвідом, директором банку Чейс Мангеттен, який міг би бути секретарем скарбу.

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, ЩО 43 ВІДСОТКИ опитуваних підтримують політику президента Джансона. Ці опитування переводила агенція д-ра Джорджа Ґеллупа в Принстоні, Н. Дж. В жовтні ц. р. 42 відсотки опитуваних підтримували політику Джансона, а в серпні ц. р. тільки 35 відсотків. Всі ці відсотки з трьох місяців ц. р. є менші від відсотків з попередніх місяців від грудня 1963-го року починаючи, бо пересічно по 55 відсотків опитуваних підтримували політику Джансона. Популярність Джансона тепер збільшилася в порівнянні з серпнем 1968, бо він довів до переговорів у Парижі. Трумана пересічно підтримували 46 відсотків опитуваних, Айзенгавера — 66, а Кеннеді — 70.

У СВІТІ

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ЗНОВУ ОБОРОНЯЛА у великій статті „право" совєтської воєнної фльоти перебувати на Середземному морі й охороняти „мир" в тамошньому обширі. „Правда" одверто признала, що совєтська фльота „боронить інтереси" арабських країв, ніби-то загрожених „імперіялістами". На Середземному морі є тепер 60 совєтських воєнних кораблів включно з великим гелікоптероносцем „Москва".

ЗСА ВІДКИНУЛИ совєтську ноту протесту проти заснування в Неаполі в Італії морсько - летунської бази НАТО із спеціяльною ціллю — стежити за рухами совєтських воєнних кораблів на Середземному морі.

ФРАНЦУЗЬКА КОНФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗАЯВИЛАСЬ проти замороження цін і платень у Франції, проголошеного в числі заходів проти інфляції. Дотичний закон французький парлямент прийняв в мин. п'ятницю 391 голосом проти 1. Названа велика робітнича спілка, керована комуністами, заявила, що в січні 1969 року вона жадатиме підвишки платень для своїх членів.

ФРАНЦІЯ ДОЗВОЛЯЄ вивозити власним громадянам, що виїздять за кордон, тільки 700 франків (140 дол.). На гроші, вище тієї суми, видають посвідку і звертають їх після повороту подорожників. Туристам вільно вивезти тільки 200 франків (40 дол.). На летовищі Орлі під Парижем ревідують жіночі торбинки й головічі калитки, але не переводять персональної ревізії, тому спекулянти й неслухняні громадяни, головно жінки, легко зможуть перепачкувати на собі більші суми грошей.

ЗСА ГОСТРО НАТАВРУВАЛИ вбивство східньо-німецькою сторожею біля берлінського муру ганьби 16-річного Ґюнтера Оппермана, який втікаючи на захід, напоровся на міну. Важко ранений він кликав помочі, але тієї допомоги не дістав і щойно в кілька годин пізніше комуністи забрали його. Американський амбасадор у Західній Німеччині Генрі Дебот Ладж проголосив з цього приводу дуже різку заяву, тавруючи вбивників. Німецькі комуністи твердять, що Опперман втікав з заходу на схід, втратив дві ноги, але ще живе й перебуває у шпиталі.

БРИТАНІЯ РАТИФІКУВАЛА договір проти поширення ядрової зброї. Британський шарж д'аффер Едвард Томкінс передав на окремій церемонії в Державному Департаменті у Вашингтоні голові американської Аґенції для обмеження зброєнь і роззброєння Вілліямові Фостерові британську ратифікаційну грамоту. Названий договір, що його склали ЗСА й СССР, набере силу, коли підпишуть його бодай три ядрові держави і бодай 40 інших. Британія є першою ядровою державою, що його підписала, — коло 80 неатомових держав вже підписали.

В ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ ДОЗВОЛИЛИ на відновлення ідеологічного тижневика „Політика", що його припинено на 4 тижні за критичні статті на адресу уряду за поступки Москві.

У ГРЕЦІЇ УРЯД ПЕРЕБРАВ під свою безпосередню контролю цілий ряд добродійних установ і Фундацій, що ними відав королівський дім. Король Константин, який від близько року перебуває на добровільному тимчасовому вигнанні в Італії, погодився на це.

У ПАРИЖІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ВІДНОВЛЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРО В'ЄТНАМ

Париж. — Американці й північні в'єтнамці переводять засекречені наради над цілою низкою престижевих і технічних подробиць, пов'язаних із недалеким відновленням конференції про замирення у В'єтнамі. ЗСА й Південний В'єтнам проголосили, що вони не визнають делеґації підпільного Фронту Національного Визволення, як окремого контрагента, знову ж Північний В'єтнам заявив, що південно-в'єтнамська делеґація „нікого не репрезентує" і що він, Північний В'єтнам, може переговорювати виключно тільки з З'єднаними Стейтами. Однак ніхто нікому не заперечує права брати участь у конференції. У зв'язку з такою ситуацією виринула справа, як мають сидіти ті делеґації, яку форму, має мати конференційний стіл, чи кожна делеґація матиме свій окремий буфет, чи будуть тільки два буфети, як було дотепер, чи і які прапорці можуть мати автомобілі головних делеґатів і т. п. ніби другорядні та навіть смішні подробиці, від яких проте залежить дальший хід мирової конференції, отже й дальша доля війни-миру у В'єтнамі. Президент Південного В'єтнаму Нґуєн Ван Тіє проголосив, що віце-президент Нґуєн Као Кі буде зверхником над південно-в'єтнамською делеґацією у Парижі та зв'язковим між делеґацією і урядом в Сайґоні. Припускають, що Нґуєн Као Кі гратиме подібну ролю в Парижі у відношені до делеґації Південного В'єтнаму, як Ле Дук То, політком Північного В'єтнаму, тихий зверхник північно-в'єтнамської делеґації. Головою південно-в'єтнамської делеґації буде, мабуть, дотеперішній обсерватор Південного В'єтнаму на Паризькій конференції, Фам Данг Лям. Віце-президент Кі має славу непримирливого ворога комуністів, яких він знає найкраще, бувши сам втікачем з Північного В'єтнаму. Вищеназаний президент Південного В'єтнаму заявив, що делеґація Південного В'єтнаму прибуде до Парижу впродовж найближчого тижня. За здогадами американської преси — головою американської делеґації за урядування президента Ніксона стане колишній амбасадор ЗСА у Сайґоні, тепер амбасадор ЗСА у Західній Німеччині Генрі Кебот Ладж, який за Д. Д. Айзенгавера був амбасадором ЗСА в Об'єднаних Націях і кандидатом на віце-президента у невдачних виборах в 1960 року.

„ДЕНЬ ПОДЯКИ" У В'ЄТНАМІ

У тіні далекобійної американської гавбиці лютеранський військовий капелян Мартін Дерман відправляє польовий молебень в „Дні Подяки" для вояків з 3-ої дивізії морської піхоти за дві милі на південь від здемілітаризованої смуги, що ділить дві частини В'єтнаму. В останніх двох тижнях значно посилились бої у Південному В'єтнамі: в останньому тижні американці втратили 160 вбитими, зате ворог втратив 2,175 вояків убитими. У трьох південно-в'єтнамських провінціях, суміжних з Камбоджею, комуністи зосередили коло 20,000 війська.

Нова аґресія СССР в Европі спричинить атомову війну

Лондон. — Держави Атлантійського Союзу (НАТО) стурбовані перевагою Совєтського Союзу і його підкомандних сателітських країн у так званих конвенціональних збройних силах над такими силами НАТО в Середній Европі. Недавній командант британської армії в Надрайнії, ген. Джан Гакетт, переконаний, що совєтська офензива може впродовж 48-ох годин дійти до Райну — твердить лондонський кореспондент „Н. Й. Таймсу" Дрю Мідлтон. Тому членські держави НАТО рішили скріпити свої конвенціональні війська в Середній Европі, проте вони свідомі, що все одно не були б усилі переможно поставити спротив совєтській офензиві, так само, як вони неспроможні перешкодити совєтському наїздові проти Юґославії, Австрії чи Румунії. Тому командування НАТО приймає за невідхильну конечність, що у випадку нової совєтської імперіялістичної авантури НАТО буде присилуване вжити тактичну атомову зброю — атомові гарматні стрільна й ракети на коротку віддаль — за якою проте напевне прийде й користування цілим атомовим арсеналом. Це буцім-то й мала на увазі пересторога, яку НАТО проголосило 16 листопада на адресу Совєтського Союзу. СССР і його сателіти з т. зв. Варшавського пакту мають тепер під зброєю 1,000.000 вояків, 15.800 танків, і 8.200 літаків, — порівнюючи з 875.000 вояків, 6.400 танками й 8.750 літаками по альянтському боці. ЗСА мають в Західній Німеччині 225.000 вояків, а Британія 48.500.

Між Ізраїлем і арабами — знову стрілянина

Єрусалим. — В минулий четвер 28 листопада відбувся знову короткий артилерійський двобій між Ізраїлем і Йорданією. Ізраїльська військова стежа вбила 5-ох арабських терористів, що йшли від сторони Сирії. Ізраїльські власті знищили динамітом цілий ряд будинків в містечку Геброн і одному сусідньому селі: ті будинки були власністю арештованої в минулому тижні 17-членної групи арабських терористів. 18-річна американка, мабуть жидівського роду, Елізабет Шеррі, яка прибула з Лос Анджелес, на працю на плянтації бананів в Ізраїлі, втратила ногу, коли випадково ступила на міну.

Американський мурин — новим головою аґенції для втікачів

Женева.— 51-річний Джан Томас з Міннеаполісу, Мінн., в останньому часі голова допомогової програми для втікачів у В'єтнамі, став головою Міжурядового Комітету для европейської міґрації, що має головну кватиру в Женеві. Це перший мурин, який став головою будь-якої міжнародної організації з централею в Женеві. Він прийшов на місце голляндця Бастіяна Гавемана, який після 7-річного виконування тієї функції відходить у стан спочинку. З Міжурядовим Комітетом для европейської міґрації тісно співпрацював і співпрацює Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Джансон відзначив День Подяки в Тексасі, Ніксон в гостині в Айзенгавера у Вашинґтоні

Стонволл, Тексас. — Президент Джансон разом із родиною та приятелями й співробітниками відзначив цьогорічний День Подяки на своїй фармі в Тексасі, а нововибраний президент Ричард М. Ніксон із своєю родиною відвідав колишнього президента Айзенгавера в шпиталі Волтера Ріда у Вашинґтоні, де був його гостем. Джансон перед полуднем був разом із цілою родиною на Богослуженні в Єпископальній церкві у Фрідеріксбурґу, а вечором їздив із молодшою донькою Лусі Нуджент до Католицької церкви св. Франсіска Ксавера. В Президента були його обидві доньки з дітьми: Лусі Нуджент та Линда Робб, чоловіки яких є у В'єтнамі. На прийнятті в Президента були ще асистенти Президента в закордонних справах Волт В. Ростов із дружиною, Джеймс Джовнс із дружиною та інші приятелі. Президент елект Ніксон відвідав Айзенгавера в шпиталі в столиці, і конферував із ним 45 мінут, бо лікарі не рекомендували перевтомлювати пацієнта. З Ніксоном були ще його дружина Пет, обидві його доньки та Дейвід Айзенгавер, внук колишнього Президента, наречений молодшої доньки Президента електа Юлії. На прийнятті були ще син колишнього президента Джан із дружиною та з двома доньками. Колишній Президент споживав обід в своїй кімнаті сам, а всі інші гості їли в окремій кімнаті. Обід складався майже з цих самих страв в обидвох партіях, але колишній президент споживав всі харчі несолені. Ніксон заявив журналістам, що говорив із Айзенгавером про склад майбутнього свойого уряду та дістав цінні поради від колишнього свого шефа.

Дорадник Ніксона пропонує щороку достосувати висоту податків до потреб економіки

Вашинґтон. — Високий економічний дорадник Ричарда Ніксона плянує новий засіб до того, щоб контролювати економіку країни та поборювати інфляцію, витримуючи одночасно якнайвищий стан числа затруднених. Цим дорадником є директор економічних студій в Інституті Брукінґса Герберт Стейн, який надрукував статтю про цю справу. Стейн пропонує, щоб Президент щороку пропонував Конґресові достосувати висоту податків до потреб економіки, і Конґрес мав би змінювати щороку висоту податків, залежно від потреб економіки. Деколи податки не були б зовсім змінені, а часом навіть і зменшені, як цього вимагала б справа втримувати економіку країни на потрібному рівні. Стейн порушує в своїх статтях такі проблеми, як число безробітних, інфляція й економічна стабільність. Тепер виявляється, що він буде головним економічним дорадником Ніксона, і тому економісти звернули увагу на думки Стейна в його публікаціях.

Індекс цін в жовтні збільшився на 0.6 відсотка, найбільше від 1962 року

Вашинґтон. — Статистичне бюро в Департаменті Праці стверджує, що індекс цін в жовтні ц. р. збільшився на 0.6 відсотка, що було найбільшим одномісячним збільшенням від вересня 1962-го року. Індекс цін, це значить кошти прожитку, в жовтні ц. р. становили 122.9 відсотка пересічних цін із років 1957-1959, коли індекс виносив 100. Збільшення коштів прожитку в 1968-му році показує, що в цілому році індекс цін збільшився на 4.5 відсотка, що буде найбільшим річним збільшенням від 1951-го року, коли була війна в Кореї. В Ню Йорку індекс цін в перших десятьох місяцях цього року збільшився на 4.7 відсотка і в жовтні ц.р. виносив 126.5 відсотка з пересічних цін в роках 1957-1959. Ціни на товари і за виконану працю не припинили збільшуватися, хоч голова Ради Економічних Дорадників в Білому Домі Артур М. Окун заявив був 4-го листопада, що „ми переступили поріг до стабільности цін". Збільшуються ціни на товари і за виконану працю, і одночасно збільшується економіка у швидкому темпі, — що є признакою інфляції.

НОВОВИСВЯЧЕНИЙ ВЛАДИКА ІОВ ВІДВІДАВ УНС І „СВОБОДУ", ВКОРОТЦІ ВИЇЖДЖАЄ ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Під час відвідин Владики Іова в УНС і „Свободі". Сидять (зліва): гол. предс. УНС Йосип Лисогір, Преосв. Владика Іов і о. декан А. Селепина. Стоять (зліва): ред. А. Драган, гол. секретар д-р Я. Падох, гол. касир дир. Петро Пуцило і заст. гол. предс. Володимир Сохан.

Джерзі Ситі. — Минулої середи, 27-го листопада, приміщення Українського Народного Союзу та в-ва „Свобода" відвідав Єпископ Української Православної Церкви в ЗСА, Преосв. Владика Іов Скакальський, наречення і хіротонія якого відбулися при великому здвизі народу в Осередку УПЦ в Бавнд Бруку 9 і 10-го листопада ц. р. Владика Іов відвідав УНС і „Свободу" в товаристві преп. о. декана Артемія Селепини та живо інтересувався працею й устаткуванням в цих установах, з приємністю довідавшись, що керівником

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Вол. Душник переобраний на голову Виконавчого Комітету Все-Американської Конференції

д-р Володимир Душник

Річмонд, Вірджінія (Випуск УККА). — В п'ятницю і суботу, 22-го і 23-го листопада 1968 року тут в готелі Джан Маршал відбулися 19-ті річні збори Все-Американської Конференції для Боротьби з Комунізмом. Понад 50 делеґатів від 39-ти національних організацій приймали участь в цих Зборах. Український Конґресовий Комітет Америки є членом Все-Американської Конференції від початку її заснування в 1950 році. Д-р Володимир Душник, редактор англомовних видань УККА, був перевибраний на голову Виконавчого Комітету Все-Американської Конференції на його третю каденцію. Роберт М. Цвейман, адв., який репрезентує Жидівських Військових Ветеранів, був перевибраний на голову Все - Американської Конференції на його другу каденцію. Ці дводенні річні збори складалися з двох головних частин: (а) Панелю Світових Проблем і (б) Форуму Молоді. Також відбувся бенкетом, на якому головним промовцем був генерал В. Г. Джонсон, шеф штабу авіяції.

На сесії ранком Даниїл О'Коннор, від Американського Леґіону, говорив про внутрішню ситуацію в ЗСА, в той час, як д-р Душник обговорював недавні події в Східній Европі та СССР, особливо аґресію совєтсько-російського імперіялізму, як це продемонстровано захопленням Чехо-Словаччини та присутністю совєтської фльоти у східній частині Середземного Моря. Дон Міллер, який був переобраний на виконавчого координатора Конференції, обговорював справи подій в Азії, та Едвард Папантоніо від Ветеран 2-х Світових війн говорив про внутрішні проблеми країни. Дженнінґ Фледерс від Національного Товариства Освіти, перевибраний на касира, був модератором програми.

На сесії по обіді, на якій було присутніх біля 350 учнів середніх шкіл і модератором якої був Фред Бейтман, директор публічної школи в Річмонді, три дис-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юдолл плянує перебудову міст у зв'язку з 200-річчям ЗСА

Ню Йорк. — Секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл виготовив плян перебудови більших американських міст у зв'язку з 200-річчям цієї країни, яке припадає в 1976-му році. Цей плян називається „Проєкт 76", він докладно представлений в книжці Юдолла, що саме тепер появилася друком в Видавництві Геркурт, Брейс енд Ворлд під заголовком „1976 — Адженда фор Туморров". Автор заявив в інтерв'ю, що ціллю його книжки є „описати ЗСА не тільки такими, якими вони є тепер, але ще ліпше такими, якими вони повинні бути". Секретар внутрішніх справ твердить, що ЗСА мають можливість „бути не тільки магутньою і багатою країною, але також вони можуть бути державою дуже славної цивілізації. Ми досі нею не є, але ми мусимо зробити початок в цьому напрямку, якщо ми зрозуміємо наші можливості". Юдолл підкреслив в своїй книжці кризу великих міст в ЗСА, і згадує, що звіт Крайової Дорадчої Комісії в справі громадянських заворушень не знайшов належної підтримки внаслідок видатків на війну у В'єтнамі і неприхильности Конґресу до великих міст. Юдолл пропонує в 1969 році скликати крайову конференцію в цій справі, яка випрацювала б програму перебудови Америки, що мала б закінчитися в 2000-му році.

СВОБОДА ŠVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Подяка Господеві

Хоч в усіх американських школах вивчають історію Свята Подяки, мало, мабуть, рядових американських громадян, святкуючи цей День, думають про його родовід з 1621 року і про те, як його леґалізовано за різних президентів, включно з Конґресовою резолюцією з 26 грудня 1941 р., що призначала 4-ий четвер листопада на державне свято. Але хоч всі ті подробиці затерлися в пам'яті, День Подяки залишився у найбільшому пошанівку в американського народу і є тепер одним із шістьох днів у році, що його відзначають усі стейти і посілості цієї держави.

Причиною, чому День Подяки глибоко вкоренився в американське життя, є його прегарний моральний і етичний зміст. Почуття вдячности — одне з найкращих людських почуттів, і, навпаки, брак почуття вдячности свідчить про відразливе самолюбство, притаманне найгіршим людям. День Подяки — це вияв вдячности Господеві за все добро, що його мають люди. Забулося, що перші поселенці на американській землі дякували Господеві за те, що пережили страшну зиму й діждалися перших жнив. Але День Подяки нагадує, що все те, що посідають нинішні мешканці цієї країни, це вислід праці окремих осіб і цілого народу, праці, що її поблагословив Бог.

З'єднані Стейти — це все ще дуже молода країна, бож їх Конституцію прийнято тоді, коли на европейському континенті проходила вже Велика французька революція, а Деклярацію Незалежности проголошено у Філядельфії ледве за 13 років перед тим. За несповна двісті років колишня британська колонія стала наймогутнішою державою світу, з 13 стейтів, що повели американську Визвольну війну, стало 50 стейтів, які розкинулись поміж двома океанами на просторі кругло 4.000 миль, не рахуючи заморських посілостей, з кругло 200 мільйонами населення із найвищим у світі життьовим стандартом, на шляху до щораз дальшого поступу.

Американсько - українська громада не належить до найбагатших, але вже й не до найбідніших. За кругло 90 років існування нашої зорганізованої громади вона таки має чим пишатися, має з чого бути гордою. День Подяки подає добру нагоду, щоб поглянути назад — якими бідними були американсько - українські початки, і що ми сьогодні являємо собою. І за це треба дякувати Господеві.

Червона диктатура

ЦК КПСС наполегливо вишукує нові й нові „ювілеї", щоб мати хоч якусь причину для „святкувань", для ударів пропаґандивних барабанів, самовихваляння і... дедалі гострішої критики „деяких братських компартій".

Найновішим приводом для такого „свята" стало 50-ліття виходу в світ писання Леніна „Пролетарська революція і ренеґат Кавтський". „Ренеґатство Кавтського" полягало в тому, що він, як послідовний учень Маркса, доказував непідготованість Російської імперії до революції, адже то була дуже відстала країна, а Маркс проповідував закономірність революції лише у країнах з високорозвиненою промисловістю. Ленін, який сам спочатку не вірив вістці про революцію в Росії, сидячи на еміґрації в Швайцарії, накинувся на Кавтського ще й тому, що він заперечував так зв. „диктатуру пролетаріяту", бож кожна диктатура не має нічого спільного із свободою. Ленін твердив, нібито „соціялістична революція в мільйон разів демократичніша від усякої буржуазної демократії".

Тепер, заплутавшись у протилежностях, що виростають із утопічних декляряцій так званого марксизму - ленінізму, з одного боку, і імперсько - російської суті совєтського устрою в СССР — з другого, Москва вхопилась за те писання Леніна, щоб далі оправдувати „диктатуру пролетаріяту". Московський пропаґандист на сторінках „Радянської України" відверто заявив, що „першою формою диктатури пролетаріяту була Паризька Комуна" 1871 року, не договорюючи, що та Комуна залила французькою кров'ю не тільки Париж, а й половину Франції, хоча проіснувала тільки 70 днів. У московській „Правді" з 10 листопада з'явилась стаття „Могутній удар по опортунізму", в якій цей імперський опортуністичний орган намагається доказати, що „диктатура пролетаріяту", себто комуністичної партії, є... „найвищою формою демократії"! Хоч диктатура і демократія — це вогонь і вода, московська газета твердить про „зразкову демократію" в СССР. „Правда" накидається на проґресивні кола в компартіях ЧССР, Югославії, Китаю та „в деяких інших партіях", які не бажають танцювати під московську балабайку, мовляв, вони „відрікаються Леніна". Насправді ж ідеться про втечу від Москви навіть комуністів.

„ЛИХО З ДОБРОБУТУ"

Мюнхен. — 22-го листопада закінчилася в Бонні триденна конференція делеґатів 10-ох найбагатших країн світу під головством німецького міністра господарства Шіллера. Темою гарячих дебат на конференції була в першу чергу тяжка господарська й фінансова ситуація двох колишніх банкірів світу — Франції та Великобританії. Має господарські й фінансові труднощі також Вашингтон, але на першому пляні нарад конференції в Бонні було положення Франції та Великобританії.

Скликання цієї міжнародної конференції було знаком визнання Німецької Федеративної Республіки за країну, що може допомогти захитаній економіці Франції та Великобританії.

Західня Німеччина має високий платничий баланс: вивіз німецьких товарів в інші країни перевищує вартість продуктів, імпортованих до Німеччини; це збільшує в державній скарбниці запас чужих валют і сприяє дальшому розвиткові промисловости цієї країни.

Коли поширилися чутки, що німецький уряд збирається учинити ревальвацію, підвищення ціни німецької марки, то до Німеччини почали напливати великі суми в чужих валютах: спекулянти продавали франки, фунти й доляри за марки, бо з підвищенням курсу марки сподівалися мати добрий зиск.

Особливо поширилася спекуляція навколо французьких франків, бо вже кілька місяців не вгавали поголоски, що франк буде знецінений (девальвація). Отже, французькі грошовиті громадяни збували свої „підтоптані франки" за „тверду" німецьку марку.

Конференцію в Бонні скликано на те, щоб покласти кінець господарській і фінансовій непевності, що могла б підкопати соціяльні реформи і створити ґрунт для поширення крайніх груп: комуністів і фашистів.

Ця конференція закінчилася згодою на основі пляну, поданого з німецької сторони. Німецькому делеґатові довелося видержати натиск учасників конференції, що вимагали ревальвації марки. Тоді німецькі товари в інших країнах подорожчали б, і це зменшило б експорт німецьких продуктів. Наслідком цього було б обмеження продукції в Німеччині і зріст безробіття.

Французам конференція радила перевести девальвацію франка, бо тоді французькі товари продавалися б дешевше в інших країнах.

Німецька делеґація відмовилася прийняти проєкт підвищення ціни марки. Але, щоб допомогти Франції налагодити господарство, міністер Шіллер запропонував: 1) дати Франції із міжнародного фонду 2 1/2 більйони долярів позики, причому Німеччина мала б позичити 600 мільйонів долярів; 2) накласти на товари, експортовані з Німеччини, податок в розмірі 4% їх вартости; 3) на товари, імпортовані до Німеччини, зменшити податок на 4% їх ціни.

По суті це була б ревальвація німецької марки, але реформа Шіллера мала б для Німеччини ту вигоду, що була б обмежена часом — на 18 місяців. Формальна ревальвація марки залишилася б назавжди.

Непоступливість німецької делеґації на конференції була причиною невдоволення і оґірчення у Франції та в Британії. Британський соціялістичний прем'єр Вільсон навіть грозив соціялістичному міністрові господарства Німеччини — Шіллерові „політичними наслідками", коли німці не погодяться підвищити ціну своєї марки. Німці відповідали французам та британцям, що не їх вина, коли господарство й фінанси Франції та Великобританії „кульгають".

З приводу нарікань на Німеччину з усіх боків (також Москва заявляє про „імперіялізм німецької марки") рідко можна почути тверезу оцінку положення. Лондонський „Дейлі Телеграф" 22 листопада писав:

„З усіх боків німців за щось лають, і ввесь світ уважає це майже за чесноту. Німці пильно працюють, вони модернізують, вони щадять, вони інвестують, мають високі плати і мало безробітних, вони вивозять більше, як ввозять, позичають і дарують гроші за кордоном, і вони не раз допомагали менш щасливим валютам — фунтові і франкові. Тому зовсім природно, що вони не бачать причини заводити порядок у чужій хаті".

Останнє речення несправедливе, бо Західня Німеччина заінтересована в тому, щоб господарство европейських держав успішно розвивалося: збіднілі країни не будуть купувати німецьких товарів.

Політика ф р анцузького уряду, що витратив великі суми грошей на атомову зброю, яка не може оборонити Европи перед силою Москви, та небажання де Ґолля допустити Британію до Европейського Спільного Ринку, — викликали у Німеччині оправдану критику. Зокрема спротив де Ґолля політичн о м у об'єднанню країн Західньої Европи, що зробило б із „старого світу" великодержаву, осуджує німецька громадська думка. Події показали, що пляни де Ґолля вернути Франції командне місце в Західній Европі не мали ґрунту. Політичні розрухи в травні 1968 р. у Франції показали, що надії де Ґолля були фантастичними мріями.

Можна сподіватися, що гірка дійсність об'єднає народи Західньої Европи на полі господарському й політичному, і спільне господарське плянування забезпечить добробут для цих країн.

П. А.

Іван Поритко

50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЩАДНИЦІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

У році великих ювілеїв — 50-річчя Листопадового Чину і створення УГА, 100-річчя з дня заснування заслуженого Матірного Товариства „Просвіта" у Львові, що дало початок відродженню культурно - освітнього та економічного життя на рідних землях, 75-річчя „Свободи", припадає також 50-річчя Української Щадниці в Філядельфії, єдиної фінансової установи в ЗСА, що діждалася цієї межової, гідної відзначення дати. Треба зазначити, що, на жаль, з-поміж кільканадцятьох фінансових спілок, що постали були в двадцятих роках на терені ЗСА, діють з успіхом тільки дві — в Нюарку і Філядельфії, дві інші — в Чикаґо і Клівленді, які донедавна ще працювали, встратили український характер.

Українська іміґрація в ЗСА в своїх початках більше займалася освітніми та політичними справами, а на господарські проблеми майже не звертала уваги. Та з часом підприємливі люди почали творити різні підприємства — реміснячі верстати, споживчі крамниці, ресторани, продажу і купна реальностей, б у д і вельні, фармерські і т. п. Ці всі „бизнеси" були індивідуальні. В тім часі єпископ Ортинський заснував „Щадничий банк". Активи цього банку щорічно зростали, і були добрі вигляди на його розбудову, але після несподіваної смерти єпископа банк зліквідовано.

У 1885-1900 рр. наші священики творили при церквах спілкові крамниці і вели їх на взір старокраєвих крамниць „Народної Торгівлі". На жаль, всі ці перші спроби не вдалися і в багатьох громадах спричинили великі матеріяльні втрати.

Перше в ЗСА українське щаднично - позичкове товариство на корпораційних статутах засновано у Філядельфії в 1918 р., а друге в 1919 р. під назвою „Дністер". Заснована в Найставні господарська спілка довго не проіснувала. В оформленні і наладнанні праці цієї першої господарської спілки значні заслуги мали Іван Пеленський, Петро Кирелюк та Іван Борисевич.

Під час першої світової війни Департамент Скарбу ЗСА призначив Українське Будівельно - Позичкове Товариство як аґенцію для розповсюдження в о є н н и х бондів на п'ять мільйонів долярів. З цього завдання наше Товариство успішно вив'язалося. За зібрані фонди уряд ЗСА збудував два кораблі й назвав їх українськими назвами — Сотер Ортинський і Агапій Гончаренко.

Після економічної депресії 1929-1934 рр., коли багато фінансово - господарських установ зліквідувалось, дві наші спілки в Філядельфії з'єдналися в Українське Будівельно - Позичкове Товариство і завдяки жертвенній допомозі своїх ідейних членів щасливо встоялося до нашого часу. В тих катастрофічних роках до проводу Товариства входили: Михайло Сидорах — предсідник, д-р Володимир Галан — секретар, Григорій Лесюк — касир та члени Теодор Чемерис, Иосиф Яворський, Михайло Дубас, Иосиф Ганусей і ін.

26 лютого 1939 р. відбулася в Філядельфії фінансово - господарська нарада, на якій виступали: редактор „Свободи" д-р Лука Мишуга з доповіддю про фінансове положення українців в ЗСА, д-р В. Галан — про реорганізацію українських позичково - будівельних товариств та д-р Л. Цегельський — про економічні відносини в Карпатській Україні. На тій нараді вибрано Управу Господарського Комітету в складі: д-р Володимир Галан — голова, д-р Павло Дубас — секретар і Т. Чемерис — скарбник із завданням зайнятися координацією господарських дій філядельфійської громади.

Після другої світової війни під назвою „Українська Щадниця" р о з ростається мільйонова установа, яку сильно скріпили новоприбулі іміґранти. В році 1958 майно Щадниці осягнуло висоту 1,532.078.98 дол., а в 1959 р. вона стала членом Федеральної Корпорації для забезпечення ощадностей до висоти 10 тисяч; в 1966 р. цю суму піднесено до 15 тисяч долярів.

У 50-річчя цієї фінансово-господарської установи треба бодай коротко проаналізувати її працю від початку, тобто від 1918 р., коли на рідних землях творилося державне життя. Це ж і було головною спонукою малого гурту людей — створити фінансову установу для господарської співпраці з молодою Українською Державою. Історичні події унеможливили сповнення цього завдання, і Українська Щадниця 50 років працювала для своїх членів та української громади взагалі.

Наша Щадниця дає, як не кращу, то щонайменше таку саму обслугу, як найбільші американські банкові установи. Крім того кожний клієнт зустріне в своїй інституції те, чого чужа інституція не може дати: рідною мовою одержить добру пораду в усіх господарських справах.

Немає тут місця вичисляти, скільки добра принесла Українська Щадниця нашим людям, допомагаючи їм своїм кредитом, не одну родину врятувала вона від фінансового заломання та інших клопотів. Наша Щадниця піддержує постійними дотаціями загальні українські заходи, чого не роблять чужі установи, які часто навіть піддержують наших противників, хоч наші люди складають ще там свої ощадності.

Щоб унаглянити розвиток Щадниці, подаємо її маєтковий стан в роках: 1948 — 152.000, 1958 — 1,532.000 та 1968 — 7,351.-888 долярів. За цей час число вкладників збільшилося до понад 3.000. Позичками Щадниці в тому часі користувалося понад 2.000 членів, що допомогло їм загосподаритись, купити чи збудувати собі доми, створити власні верстати праці. Щадниця допомагає нашим організаціям реалізувати їхні проєкти, наприклад, Спортове Товариство „Тризуб" з її поміччю купило та перебудувало свій дім. З гіпотечних позичок Щадниці користають і наші церкви обох віровизнань. Щадниця фінансує різного роду оголошення в нашій пресі й радіопрограмах, уділяє студентам, що вивчають українознавство, стипендії, видає нагороди кращим учням українських шкіл в Філядельфії, уділяє датки нашим організаціям.

Загал членства Щадниці активно з нею співпрацює. Успішний розвиток Щадниця завдячує передусім відданій праці своїх керівних органів та персоналу. В Екзекутиві Щадниці працюють: д-р Володимир Галан — предсідник, І. О. Тритяк і Иосиф Ганусей — заст. предс., Іван Поритко — секретар - скарбник та Раймунд Карбівник — асистент секретаря і Зена Романів — асистент - скарбник.

Відзначаючи 50-річчя діяльности Української Щадниці в Філядельфії, треба зазначити, що українська спільнота в ЗСА довгий час недоцінювала значення фінансово - г о с подарського руху. Щойно по другій світовій війні прийшло до радикальної зміни: постав ряд фінансових спілок у формі кредитових кооператив при Т-ві „Самопоміч", що створили свою надбудову Товариство Української Кооперації (ТУК) і своїми місячниками „Новий Світ" і „Наш Контакт" поширюють ідею ощадности і кооперації, що так могутньо розвинулася між двома світовими війнами на західніх землях України. Діяльність тих кільканадцятьох кооператив з оборотовим майном, що досягає 30 мільйонів долярів, а до того в обох наших Щадницях (Нюарк і Філядельфія) 20 мільйонів — дає підставу надіятися, що українська громада в ЗСА, маючи таку фінансову базу, розбудує свою господарську ділянку, що у великій мірі скріпить її з о р ганізоване життя.

ВІЙСЬКОВА ГАЗЕТА В УКРАЇНІ — РОСІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Київ. — Створена ще за життя Сталіна 25 років тому, під час війни проти гітлерівської Німеччини газета Київської військової округи „Ленинское знамя" відзнала свій „ювілей". Газета друкується в Києві, для вояків і старшин Київської військової округи, де переважають українці ,але її і далі видають російською мовою, нехтуючи природнім правом людини на рідну мову. „Ленинское знамя" призначене не тільки комунізувати вояків, але одночасно їх ще й російщити. „Радянська Україна" з 21 листопада „передала газеті-ювіляру теплі слова привітання"...

ОПАДАЄ ЛИСТЯ...

Опадає листя,
черлене морозом,
На зелених травах
перша сивина.
А у серці грози,
ті травневі грози,
Що подарувала
нам весна.

Вже зімкнувся обрій
ген за журавлями,
Золоті каштани
падають на брук.
І лежить, кохана,
вічність поміж нами,
Поза видноколом
ніжних твоїх рук.

На мостах кленових
часу не спинити,
Сурмою сумною
стихла далина.
А мені довіку
все тобою снити,
В ночі припадати
до вікна.

Київ

ЮРІЙ ПЕТРЕНКО

З НАШИХ БУДНІВ

СВЯТО ПОДЯКИ

Небувалий в історії Українського Інституту Америки в Ню Йорку випадок стався 16-го листопада ц.р., коли на доповідь гостя з Едмонтону, Юрія Стефаника, про творчість Григорія Косинки вмаршувала група учнів Школи Українознавства з Ірвінгтону і зайняла два перших ряди крісел! Молоденькі слухачі, хлопці й дівчата, з увагою вислухали майже одногодинну доповідь п.з. „Поет кривавого села", а коли присутня на залі письменниця-ювілятка спитала, чи вони знають, хто такий був Косинка, — діти з повагою помахали головами й відповіли:

— Знаємо: ми вивчаємо його твори до кінцевого іспиту.

Цей факт зворушив трохи не до сліз декого з представників старшого покоління, між ними й достойну ювілятку. „Старички" побачили і впевнилися, що бувають у нас, все ж таки, імпрези, на котрих не треба кидати крилатої, а розпучливої фрази „Де наші діти?" чи „Де наша молодь?" Дайте гарну імпрезу, запросіть доброго доповідача з цікавою темою, і молодь прийде. Халтурна імпреза, так само, як нудна і довга доповідь, від якої всі коти в околиці здихають, не тільки не притягне молоді, але й відстрашить вам решту „старичків"! В цей день Свята Подяки подякуймо Всевишньому за ту молодь, яку маємо, а то могло б бути багато гірше...

Так склалося, що на протязі останніх двох тижнів довелося нам бачити в Ню Йорку справжнє „засилля" молоді на наших культурних підприємствах. Згадати хоч би такі імпрези, як чудовий концерт Капелі Бандуристок Осередку СУМА ім. Пилипа Орлика з Дітройту в залі Фешен Інституту чи традиційну товариську зустріч хору „Думка" в Українському Народному Домі... Пригадую, як десять років тому в Ню Йорку говорили: „Думка" старіється!" Тепер же чуєте захоплені голоси: „А дивіть, як „Думка" відмолодніла!"

— Це правда, — ствердив меланхолійно п. Льоньо Крушельницький, від двох десятків років душа і мотор цього співацького товариства. — Молодь окупувала „Думку", а такі ветерани-думкарі, як наш голова, Дада Рак чи інженер Степаняк, залишилися хіба на закришку...

А ми скажемо в це Свято Подяки: слава Богу, що є така „закришка", що не всі ветерани вже опинились на 3-ій сторінці „Свободи", що є ще з нами і серед нас Крушельницькі, Берники, Потапенки, Китасті, що вміють запалити цю молодь вогнем любови до рідної пісні і музики,що з подивугідною посвятою віддають цій молоді всі свої сили, вміння і таланти, щоб не залишити її без „віна", без культурної спадщини, в цей критичний час, коли надійшла „зміна варти", зміна поколінь.

Ми повинні бути вдячні Богові і за те, що з такого середовища, як „думкарське", виростають таланти, які розносять широко по світі добру славу українського імени, збираючи заслужені успіхи на американських та канадійських сценах. Ось один з них — бувший соліст „Думки", бас-баритон, співак Метрополітен Опера Нешнел Компані, Андрій Добрянський, що виступає в цю неділю, 1-го грудня, в залі Тавн Голл у Ню Йорку з концертом пісень і арій, — поза трьома винятками, — виключно українських композиторів. Таких солістів і таких Андріїв бажаємо „Думці" хоч з півдозена з нагоди 20-літнього ювілею нашого славного хору в наступному році!

Ікер

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(6)

Було на тій зустрічі п'ятеро: Роман Шухевич, Петро Долинський, Сергій Костецький, Іван Равлик і автор цих рядків. Ніхто нікого не питав про повновласті, ніхто не питав Романа Шухевича про мандат, про те, хто йому дав доручення. Всі ми один одного знали не віднині, всі звикли роками до підпільної роботи й без особливих формальностей займали пости, виконували завдання, відповідали за них. Романа Шухевича всі ми знали, як давнього бойовика УВО, виконавця замаху на куратора Собінського, пізніше члена ОУН ,знали зблизька, зустрічали майже щодня. Нас не обходило, чи він якраз у той час був активний в підпільній роботі, чи стояв у резерві. Сама його особа надихала співробітників довір'ям. Спокійний і дружній, витриманий і відважний, безпретенсійний, в однаковій мірі приставав він з верхами галицької інтеліґенції, як і з львівськими робітниками та ремісниками — був навіть якийсь час організатором ремісничого товариства „Зоря". Отже не могло бути ліпшого вибору на пост керівника такої загальної акції, як саме він.

Нарада не тривала довго. Настрої й думки всіх учасників були однакові: протиакцію треба організувати, і то негайно. На відміну від дотеперішніх виступів треба вийти на вулицю масою і у відкритому зударі відстоювати свої людські та національні права. Кожен учасник зобов'язався взяти на себе приділене йому завдання, виконати його по змозі своїх сил і повністю нести за нього відповідальність.

Без ніякої дискусії прийнято, що керівником буде Шухевич. Зв'язковим до нього і особою для окремих доручень став Сергій Костецький. Іван Равлик перебрав на себе розвідку і зв'язок з поблизькими селами у випадку їхньої допомоги. Петрові Долинському доручено підготову й постачання технічних засобів та вишкіл людей у техніці боротьби і користуванні доступними засобами. Мені припало оперативне керівництво акції та створення й ведення швидких, готових на короткий виклик ударних груп. Устійнено черговість керування у випадку арештів.

Так само рішено, що у випадку арештів ніяких зізнань, пояснень тощо в цій справі ніхто з нас подавати не буде аж до розправи й спільного устійнення нас усіх з нашими оборонцями. Основний наголос поставлено на негайне включення в боротьбу міських і підміських елементів, які вже дотепер показали себе дуже добре. Тих елементів ставало щораз більше, вони були агресивні, бойові, зорієнтовані в місті й у нашому житті. В місті почували вони себе його хазяїнами й знали його наскрізь. Багато з них були членами найстаршої української реміснічої організації „Зоря", інші членами робітничої організації „Сила", яка була відновлена й оживлена молодими націоналістами, вихованцями „Бриґідської академії", тобто тюрми „Бриґідок".

Оновлення й оживлення „Сили" відбивало нові соціяльні наголоси в націоналістичному русі В першій фазі революційного руху на ЗУЗ домінували військові й головно старшини. Потім важливу, майже керівну ролю почало відігравати студентство. А під кінець тридцятих років, коли революційний рух вріс у селах і закріпився у містах, на думку великої частини керівного членства ОУН, прийшла пора поширити теж соціяльну базу керівництва руху, притягнувши до неї передові елементи робітництва й селянства. Власне в цій фазі ми знаходилися в той час.

Кожен з нас почав свою роботу негайно після першої зустрічі. Щовечора в домівці „Фами" — рекламової фірми, в якій Р. Шухевич був співвласником, або в приміщенні Товариства Інженерів відбувались інформаційні та координаційні наради. На одній з перших нарад вирішено перевести дві відплатні атаки на погромників. Одна з них мала відбутися під польським студентським домом при вулиці Лозінського, де, згідно з нашими інформаціями, був оперативний штаб нападів, а друга в покищо не визначеному місці, залежно від можливостей. Обидві акції мали різні завдання. Перша мала здеморалізувати ворога ,вдаривши його центр, і захитати його самопевністю. Друга — виявити, наскільки наші групи маневрові й наскільки можна їх в короткому часі перекидати в різні місця для акції.

(Далі буде)

НОВОВИСВЯЧЕНИЙ ВЛАДИКА ІОВ ВІДВІДАВ УНС І „СВОБОДУ"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Владика Іов

великого друкарського відділу У-Б-ві є його „вужчий земляк" з Волині та добре знайомий Анатоль Домарацький. В Головній Канцелярії УНСоюзу Владику привітав коротким словом головний предсідник Иосип Лисогір у приявності заступника гол. пред. Володимира Сохана, головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, головного касира дир. Петра Пуцила і ред. Антона Драгана та приявного тоді в Канцелярії головного радного Степана Гавриша. В своєму слові п. И. Лисогір згадав, що праця УНСоюзу в деяких ділянках, зокрема в такій, як харитативна та доброчинна, сходиться з працею наших Церков та себе взаємно доповняють. Владика Іов, відповідаючи на привітання, згадав, що він добре знайомий з активністю УНСоюзу ще з давніших часів і, зокрема, з часів своєї праці в Канаді. Він радий, що Українські Церкви і УНСоюз тісно і щиро співпрацюють та себе взаємно підтримують. Розмови продовжувалися під час спільного обіду, на якому були приявні Владика Іов та о. декан А. Селепина і згадані головні урядовці УНСоюзу, як також п. Анатоль Домарацький. Владика Іов згадав, що він уже в половині грудня виїздить до Куритиби в естаті Парана в Бразилії, де матиме свій постійний осідок, адміструючи Українською Православною Церквою в країнах Південної Америки. В Бразилії ця Церква має тепер понад 30 парафій, але відчувається недостачу священиків, зокрема молодших. Владика впевнений, що при Божій допомозі та співпраці добрих людей він зможе з успіхом виконувати свою важку і відповідальну архипастирську працю на новому місці.

ЖИТТЄПИС ЄПИСКОПА ІОВА

Преосвященний Єпископ Іов народився 1 січня 1914 року в місті Крем'янці на Волині, Зах. Україна, в родині вельмипобожних Якова Онуфрієвича Скакальського і його дружини Анни Семенівни, з дому Федорничук, і при св. Хрещенні одержав ім'я св. Василія Великого. Малий Василько був єдиною дитиною цього побожного подружжя, яке віддало одинаку безмежну любов і теж і піклування. Вважаючи свою єдину дитину за дар Божий, родичі, бажаючи віддячитись Богові, вже змалку виховували у Василька любов до Бога і Його св. Церкви. З літами дитина відчула, що саме родичі обдаровують її такою безграничною любов'ю, й радо спішила з ними до церкви, в якій була свідком натхненних молитов батька й матері.

Будучи учнем місцевої початкової школи, Василь не раз чув розмови своїх родичів, які турбувалися майбутнім свого одинака. Коли наука в нижчій школі добігала кінця, Василь сам освідчив своїм родичам, що хотів би далі вчитися в Духовній семінарії, чим викликав у них велику радість. І вже в 1928 р. бачимо його учнем Духовної Православної Семінарії в Крем'янці, по закінченні науки в якій Василь Скакальський зголошується бути послушником у славній Св. - Успенській Почаївській Лаврі. По кількох роках чернечого послуху й збагачення себе в духовну освіту послушник Василь прийняв 20 листопада 1936 р. чернечий постриг, з ім'ям Іова, св. опікуна й будівничого Почаївської Лаври.

В тому ж 1936 р. Архиєпископ Волинський і Крем'янецький Олексій рукоположив о. Іова в сан ієродиякона, а в 1938 р. в сан ієромонаха. Владика Олексій постійно опікувався своїм обранцем і духовним сином, бажаючи виховати його для вищого служіння в Церкві. Але, не раз Владика мав з о. Іовом клопіт, бо, треба знати, що, поза любов'ю до Церкви, молодий ієромонах жив ще й любов'ю до найближчого, йому Богом визначеного, ближнього — українського народу. За цю любов до свого народу о. Іову прийшлось терпіти дошкульності з боку польської поліції, а навіть і у в'язниці посидіти, з якої його визволила в 1939 р. всесвітня війна.

Окупація Волині совєтами й розпочате безбожницькою владою переслідування, в першу чергу національно свідомого духовенства, змушує о. Іова шукати притулку на ще дальше на захід положених українських землях, і в 1939 р. ми бачимо його вже в складі духовенства Холмсько-Підляської спархії, яку в той час очолював Владика Іларіон Огієнко, теперішній митрополит УПЦеркви в Канаді. До 1943 р. о. Іов працював у Холмі в Духовній Консисторії та обслуговував парафії тієї спархії. При кінці 1943 р. о. Іова було призначено духовним капеляном 1-ої Дивізії Української Національної Армії. В 1945 р. разом з дивізією о. Іов попав до англійського полону, в якому пробув два роки в Італії (Риміні). До 1951 року виконував пастирську обслугу наших людей на терені Англії, звідки прибув, за стараннями Архиєп. Мстислава, до Канади. Пробувши певний час у колиш. скиті св. Миколая в Гримсбі, що його очолював Владика Мстислав, о. Іов ввійшов згодом у склад духовенства УПЦеркви в Канаді. До 1964 року виконував обов'язки секретаря митрополичої канцелярії Блажен. Владики Іларіона, а 15 вересня 1964 року був призначений духовним опікуном і настоятелем церкви Богословського Факультету Колегії св. Андрія при Манітобському університеті в Вінніпезі, які обов'язки виконував до жовтня 1967 р. За усердну і віддану працю, в 1963 р. Вл. Митрополит Іларіон возвів о. ієромонаха Іова в сан Архимандрита.

Ще в 1954 р. о. Іов виявляв бажання переїхати до ЗСА. Проте, це його бажання зміг він здійснити щойно при кінці 1967 року.

Собор Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА, зваживши великі потреби нашої Церкви в країнах Південної Америки на своїй сесії 13 жовтня ц. р. постановив — піднести Архимандрита Іова в сан Єпископа й призначити його Єпископом-Вікарієм Митрополита для українських православних парафій в Аргентині, Бразилії, Венесуелі й Параґваї.

Антон Сінклер і його твори

Помер 25 листопада ц. р. американський письменник Аптон Сінклер часто виступав як промовець, оборонючи засади перед численними авдиторіями. Свою ідеологію він окреслив таким способом, що згадав англійську королеву Марію, якій не вдалося здобути французький порт Кале, і яка сказала, що як вона помре, то на її серці буде вписане слово цього порту. „Я не знаю", сказав Сінклер, „чи хтось поцікавиться моїм серцем по моїй смерті, але на ньому, будуть вписані два слова „соціальна справедливість". Важливіші твори Сінклера: „Джунглі" (1908) про несанітарні умови в чикагівських різнях, „Король вугілля" (1917) — про трагічний страйк вуглекопів в копальнях Рокефеллера в Колорадо, „Прибутки з релігії" (1918) — про священиків, що дбали більше про гроші, як про релігію, „Ди Брасс Чек" (1919) - про корупцію преси, „Нафта" (1927) — експлуатацію нафти в Каліфорнії, та інші. Його книжки перекладені на 40 мов, в тому й на українську. Його твори спричинили те, що законодатні установи схвалювали закони в тому дусі, як домагався автор.

Володимир Душник переобраний...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кутанти обговорювали умови, що існують в країнах, які очолюють комуністи: пані Моніка Флідр — про події в Чехо-Словаччині, Антоніо Кампіна — про Кубу та Абмадулла Донтон — про Тибет і Комуністичний Китай. При закритті сесії виголосили промови: Керол Сітко, від Світової Асоціації Верхньої Шлеська, та генерал-майор Т. Дж. Доннелли. П'ять дискутантів, включаючи д-ра Душника, виступали на телевізійній станції, канал 12 в п'ятницю вночі.

У листопадовому виданні Все - Американської Конференції „Факти про Свободу", що виходить щомісяця, вміщено велику статтю про „Діяльність Українського Конгресового Комітету Америки в 1968 році", в якій насвітлюються: (1) „50-ліття Української Незалежности". (2) „Протест проти російського гноблення України"; (3) „Привітання Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа в ЗСА"; (4) „Участь українців в американському політичному житті" та (5) „Книжки і публікації УККА".

В Дорадчій Раді Все-Американської Конференції приймають участь: д-р Лев Добрянський, президент УККА, Иосип Лисогір, екзекутивний віце-президент УККА і проф. Михайло Пап з Джан Керрол Університету в Клівленді, Огайо.

В ІНДІЇ КОМУНІСТИ ДЕМОНСТРУВАЛИ під час перебування там колишнього американського секретаря оборони Роберта МекНамари, теперішнього президента Світового Банку, який приїздив туди задля нарад над фінансовою допомогою Індії. В індійському парляменті зголошено з цього приводу інтерпеляцію, при чому стверджено, що в Індії діють аж три комуністичні табори — „праві" комуністи, вірні Москві, „ліві" — вірні китайському Мао Тсе-тунгові, і ще лівіші екстремісти, так звані наксаліти.

НА ПЕРШОМУ МІСЦІ — НАВІТЬ РОСІЙСЬКІ ТАНЦІ

Дарницький шовковий комбінат, де працюють переважно жінки, як писала „Молодь України" з 23 листопада, „вміє працювати", вміє і танцювати. Але в програмі ансамблю „Зірниця — російські та українські народні пісні і сучасні пісні про Леніна". Навіть у репертуарі танцювального ансамблю — „російський, український, молдавський, закарпатський танці, Дарницька полька" . . .

СПОРТ

Редаґує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Гелленік", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю 1-го грудня о год. 2.30 по полудні на грищі Шіцен Парку в Норт Берген, Н. Дж.

„Тризуб" Філядельфія — „Дартс", Вашингтон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи між двома претендентами на звання чемпіона Ліґи відбудуться в неділю, 1-го грудня о год. 2-ій по полудні на грищі Вудро Вілсон Гайскул при Небраска Евню і Чесепік Ст. Н. В. у Вашингтоні, Д. К.

„Чорноморська Січ", Нюарк, — Інтер, Ню Йорк мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю, 1-го грудня 1968, о год. 2-ій по полудні на грищі Айнтрахт Овал в Асторії, Н. Й.

— o —

ШАХОВИЙ ТУРНІР УСЦАК 1968 Р.

В днях 13, 14 і 15 грудня 1968 в домівці СТ „Україна" в Торонті (1657 Блур Ст. Вест) відбудеться шаховий турнір за індивідуальну першість Української Спортової Централі Америки і Канади 1968 року. Цей турнір буде проведений швайцарською системою в шости рундах (ніхто не відпадає) і в ньому можуть брати участь шахісти українці всіх змагових кляс. Зголошення до участи в турнірі разом з оплатою $10 від учасника з клясифікацією та $5 від учасника досі неклясифікованого приймає:

Mr. Bohdan Nazarko
6 Swordbill Dr.
Islington, Ont.
Tel.: (416) 241-6609

Переможець турніру одержить мандрівну чашу чемпіона УСЦАК, а крім цього одержать учасники, які здобудуть п'ять початкових місць, грошові нагороди в сумах $150, $100, $50, $25 і $15, що їх уфундують торонтонські фірми та підприємства. Господарем турніру буде СТ „Україна", яка саме відзначає 20-ліття свого існування, а проводитимуть турніром: д-р О. Попович — голова Проводу, та інж. С. Березовський, інж. Є. Онищук, інж. Т. Грабовський, М. Шмотолоха і Б. Назарко — члени.

Для учасників з поза Торонта господарі подбають про нічліги.

— o —

УПРАВИ „Ч. СІЧІ" ТА УНДОМУ ВЕДУТЬ СПІЛЬНУ АКЦІЮ

В неділю 12-го листопада на зустрічі Управ „Ч. Січі" Нюарк та УНДому обговорено плян так званого „Дня Українського Народного Дому", що його влаштувала „Чорноморська Січ" в дні мистецьких змагань своєї репрезентативної дружини для переведення збірки фондів на будову великої залі УНДому. Після цього договорення Управа „Ч. Січі" ревала передпродаж квитків вступу на лігові змагання „Ч. Січі з „Лансерс", які відбулися минулої неділі, 24-го листопада. Хоч на змаганнях, що їх програла „Ч. Січ" з рахунком 0:4, було лише 400 глядачів, у передпродажу набуло багато більше осіб квитки вступу, з яких 50 відсотків були призначені на фонд будови згаданої залі. Цей „День УНДому" закінчився успіхом у збірковій акції.

О. Твардовський

„СКАЛА" В НИЖЧІЙ КЛЯСІ?..

Клівленд, Огайо. — Програвши в грі на грищі, чи воковером без гри, всі змагання осінньої рунди, клівлендська СУМА „Скала", з пунктовим доробком 7:25, опинилася на останньому-шостому місці західньої групи Лейк Ірі Сакер Ліґ 1968 року.

В неділю, 17 листопада, відбулися рішальні кваліфікаційні футбольні змагання останніх дружин у показниках західньої і східньої груп: „Скала" - Грін Вайт.

„Скала", для якої почесні ворота здобув Семанюк, програла цю зустріч 1:4 (1:2) і, згідно з постановами правильника ліґи, повинна зійти до нижчої кляси. Тепер урятувати сумівців перед неприємною (хоч ніяк не трагічною) ексмісією поверхом нижче може тільки якась структурально-організаційна перебудова ліґи (наприклад, побільшення числа до восьми...).

Рішальна зустріч за перше місце групи Захід між Донав Швабен і Клівленд Кікерс (раніш: Джермен Американс) закінчилися перемогою Донав Швабен. Вислід цим разом звучав 1:0. Третє місце в цій групі, з пунктами 22:10, зайняв УАСК „Львів"-Клівленд.

О. Г.

УСК — „МАКАБІ" 6:2

Ню Йорк, 24-го листопада. — В першій зустрічі гор за Чашу ЗСА зміряв УСК свої сили з амбітною і добре зіграною жидівською дружиною, яка займає перше перше місце в табелі найвищої кляси Італійсько-Американської Футбольної Ліґи. Хоч одинадцятка УСК-у мала постійну перевагу та надавала тон грі, то все таки змагуни „Макабі" твердо оборонялися, виказуючи жертвенність та швидкість. Склад „Макабі", — це виключно молоді змагуни. УСК перевищав суперника технікою та зіграністю, так що краще диспонована дружина УСК-у під проводом Пирдона здобувала терен швидкими подачами і акціями крил, на яких грали Зелень і Керр. Напад УСК-у примусив воротаря „Макабі" шість разів до капітуляції зі стрілів: Пирдона — 3, Досла — 2, Керра — 1.

Ворота чергувалися в такому порядку: На 11-ій хвилині вільний удар Зеленя перехопив головою Пирдон і післав м'яч у сітку „Макабі"; на 19-ій хвилині Досл здобув другі ворота, використавши підворітне замішання; на 25-ій хв. стрілив Т. Пирдон треті ворота з подачі Керра; в другій півгрі на 50-ій хвилині здобув Досл з прориву четверті ворота; на 60-ій хв. впали перші ворота до УСК-у, коли змилений воротар УСК-у Герлі дозволив м'ячеві повільно прокотитися у ворота; п'яті ворота здобув Пирдон у підворітних комбінаціях; на 70-ій хв. стрілив Керр шості ворота з подачі Масного; другі ворота до УСК-у стрілив напасник „Макабі" з вільного, перекинувши м'яч через „мур" усківців у ліве віконце воріт.

До найкращих змагунів УСК-у можна зачислити обох крилових Керра і Зеленя, яким належиться подяка за випрацювання всіх шости здобутих воріт. Вони визначаються добрим бігом, опануванням м'яча та знаменитими підворітними загравннями з доброю орієнтацією і бистротою дії. Досл, це добрий центр нападу, першорядний пробоєвик. Він був автором двох гарно здобутих воріт. Ветеран Т. Пирдон не лише добре кермує цілою грою, але і сам заграє, хоч йому вже понад 45 років. З нього повинні брати собі приклад молоді усківці. Поміч та оборона виявилися на висоті завдання: вони заграли добре і легко ліквідували швидкі наступи „Макабі".

Треба додати, що всі змагуни дружини УСК-у гарно грають і їх гру треба подивляти. Але наші симпатики УСК-у невдячні, не приходять піддержувати УСК навіть тоді, коли він є господарем змагань. На змаганнях з „Макабі" було всього 200 глядачів!

УСК Б — Гобокен Б 3:2.

І. Дз.

— o —

„КИЇВ" ЗАКІНЧУЄ ОСІННІЙ СЕЗОН

Рочестер, 17го листопада. — Дружина СУМА „Київ" закінчила осінній сезон в рочестерській лізі футболу високою перемогою 9:2 над голляндською одинадцяткою „Ексцельзіор". Впродовж цілих змагань „Київ" сильно переважав, так що гра велась наче в одні ворота. Стрільцями воріт для „Києва" були: В. Латюк — 3, В. Завадецький, В. Ільчишин, Д. Тимченко, А. Барабан, В. Компанієць і Е. Алло по одних. Після цієї перемоги вийшов „Київ" на перше місце в рочестерській лізі з доробком 12:2 точок (шість перемог і одна поразка) і відношенням воріт 30:11. Найкращими стрільцями воріт сезону були: Андрій Слук, Василь Завадецький, та Володимир Латюк. Всі вони здобули по 8 воріт.

Ввесь сезон визначався „Київ" гарною спортовою поведінкою та твердою дисципліною, в чому велика заслуга керівника-змагуна В. Латюка, капітана В. Компанійця та взірцевого провідника і опікуна дружини П. Яковини, спортового референта осередку СУМА в Рочестері. Одинокою „чорною плямою" на рахунку „Києва" в минулому сезоні були товариські змагання з дружиною „Крила" з Чикаго, які відбулися під час сумівського здвигу в Дітройті. На ці престижеві змагання не прибуло сім змагунів першої дружини „Києва". Ці змагуни відмовились грати в останній хвилині, так, що „Київ" виступив у резервовому складі і програв ці змагання.

М. М.

— o —

„ТРИЗУБ" — „КІНГС" 11:1

Філядельфія, 24-го листопада. — Ці мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи закінчилися вислідом 11:1, а не 11:0, як це ми подали в перших вислідах минулонедільних змагань за вістками англомовних газет, тому що не одержали ми прямої вістки з Філядельфії. „Тризуб" сильно переважав впродовж цілої зустрічі із дружиною з Гартфорду, яка займає останнє місце в табелі АФЛіґи. До перерви вів „Тризуб" 4:0 зі стрілів Палети (2), Пеша і Ваґнера. В другій половині, помимо вставлення декількох резервових змагунів до складу „Тризуба", посипались знову ворота у сітку гостей — „Королів", яких обдарували дальшими воротами Литвинюк, Палета, знову Литвинюк і знову Палета, Народовський, Ваґнер і Пасаче.

Змагання з гартфордською дружиною були для футболістів „Тризуба" добрим тренінґом перед дуже важливою і важкою зустрічю на наступну неділю з лідером табелі АФЛіґи дружиною „Дартс" у Вашингтоні.

З ЖИТТЯ УВАН У КАНАДІ

УВАН в домі „Науки". 1-го вересня перенесено архів, музей, бібліотеку й мистецьку ґалерію УВАН до нового приміщення при вул. Флора 221. Після влаштування урядові години для відвідин передбачаються на кожну середу 7—8 вечора й п'ятницю 7:30—9:30 вечора. Крім УВАН у „Домі Науки" знайдуть приміщення й інші науково - культурні установи, в тому й Українська Наукова Рада Канади.

Офіційне відкриття Архіву й Мистецької Ґалерії" УВАН в „Домі Науки" передбачене на половину листопада ц. р. Воно відбудеться для одночасного відзначення „золотого ювілею" Української Академія Наук — УАН у Києві 1918—1968 р. й 20-річчя УВАН у Канаді.

Пожертви на УВАН. На влаштування архіву - музею мистецької ґалерії та викладової залі УВАН у „Домі Науки" відгукнулися як перші такі жертводавці: Ф. Богдан, Ванкувер $ 250; д-р М. Гуцуляк, Ванкувер: $ 100. о. д-р М. Оленьчук, Вайтло: $ 50; М. Українець, Вінніпеґ $ 25; Д. Гарап'як, Вінніпеґ: $25; Ст. Бубнюк, Вінніпеґ: $ 5; І. Рій, Вінніпеґ: $ 10; М. Продан, Вінніпеґ: $ 10; І. Гошоватюк, Торонто: $ 10; „Взаїмна Поміч", Відділ 20, Ванкувер: $ 10; „Карпатія" Вінніпеґ: $ 200. — Дальші пожертви впливають.

Нові видання УВАН. Не вважаючи на переносини У. В. А. Н. до нового приміщення видавнича діяльність Академії продовжуються. З друку вийшли монографії про життя й діяльність Дмитра Антоновича й В. Радзимовської, історія української літератури в Канаді М. І. Мандрики (в англійській мові), перший том історії українців Канади М. Марунчака, третя частина спогадів Катерини Антонович та „Бюлетень УВАН" за 1967 рік.

Бібліотека УВАН поповнилася обмінними матеріялами з Академії Наук і Літератури в Майнці, Німеччина, Братиславської Академії Наук, Конґресової Бібліотеки у Вашингтоні, Українського Вільного Університету в Мюнхені, та ін.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Збори Відділів УНС

НЕДІЛЯ, 8-го ГРУДНЯ 1968 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Річні збори В-ва Василія — Від. 168 о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 760 State Street. На порядку деннім: Збирання вкладок, затвердження протоколу, звіт Управи за другий піврік, вибір Управи на 1969 рік і інші важні справи. Проситься чл. прибути на збори. — І. Бабин, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го ГРУДНЯ 1968 р.

ГАДСОН, Н. Й. Річні збори В-ва св. Йосафата — 477-ий Відд. по другій Службі Божій в церковній залі св. Николая. Проситься чл. прибути на збори. — В. Пішак, секр.